

Облік і оподаткування діяльності малих підприємств

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Освітня програма	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Олена Мелень, *Olena.Melen@khp.edu.ua*

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічного аналізу та обліку НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 20 років. Автор біля 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Організація бухгалтерського обліку», «Облік та оподаткування малих підприємств», «Облік та звітність в оподаткуванні»

Загальна інформація про курс

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними й практичними формуваннями у студентів компетентностей щодо обліку та оподаткування діяльності підприємств малого бізнесу
Цілі курсу	Сформувати у студентів теоретичні уявлення та практичні навички щодо організації діяльності суб'єктів малого підприємництва – фізичних і юридичних осіб, а також побудови бухгалтерського обліку та системи оподаткування на малих підприємствах.
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит
Семестр	6

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Професійний	Лекції (години)	32	Практичні заняття (години)	16	Самостійна робота (години)	72
-----------------------------	-----------------	-----------------	----	----------------------------	----	----------------------------	----

Програмні компетентності	ЗК 08	Здатність застосовувати навички публічних ділових і наукових комунікацій з використанням інформаційних технологій задля вирішення поставлених завдань.
	ЗК11	Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій
	ЗК12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	СК 02	Здатність організовувати обліковий процес та реламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства
	СК 03	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
	СК 04	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
	СК 1.1	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів малого підприємництва в бухгалтерському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
	СК 4.1	Здатність розробляти, формувати облікову політику підприємства з урахуванням вимог нормативно-правового регламентування, організаційно-технологічних особливостей діяльності підприємства, наслідків впливу обраної облікової політики на фінансову звітність підприємства.
	СК 4.2	Здатність раціонально організовувати процеси проходження, виконання та зберігання бухгалтерських, організаційно-розпорядчих, довідково-інформаційних, документів з кадрових питань, використовувати сучасні інформаційні технології, пов'язані з організацією документообігу на підприємстві.

Результати навчання

Шифр	Зміст
ПР02.	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств
ПР03.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПР04.	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
ПР05.	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
ПР06.	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПР07.	Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.
ПР 1.1	Вміти застосовувати методи бухгалтерського обліку у суб'єктах малого підприємництва та методи оподаткування їх діяльності

Теми що розглядаються:

Тема 1. Організаційні основи діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу в Україні.

Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва.

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності юридичних і фізичних осіб.

Тема 4. Застосування найманої праці діяльності фізичних осіб – підприємців.

Тема 5. Порядок організації обліку та особливості облікової політики на малих підприємствах.

Тема 6. Облік власного капіталу.

Тема 7. Облік грошових коштів і розрахунково-кредитних операцій.

Тема 8. Особливості обліку праці та її оплати на малих підприємствах.

Тема 9. Особливості обліку основних засобів і нематеріальних активів.

Тема 10. Облік виробничих запасів на малих підприємствах.

Тема 11. Облік витрат підприємства.

Тема 12. Облік доходів від реалізації продукції малих підприємств.

Тема 13. Фінансова звітність малих підприємств.

Форма та методи навчання.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального семестру під час проведення лекційних і практичних занять. Має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування та письмові контрольні роботи на лекційних і практичних заняттях; тестування тощо.

Підсумковий контроль знань студентів за навчальною дисципліною здійснюють у формі іспиту з метою визначення ступеню опанування ними програмних компетентностей та результатів навчання.

Формою підсумкового контролю знань є іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Поточна контрольна робота		Індивідуальне завдання (КП)	Тестування на практичних заняттях	Екзамен	Максимальна сума
№1	№2				
0-25	0-25	0-20	-	0-30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Націо- нальна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.

60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Базова література:

1 Конспект лекцій з дисципліни «Облік і оподаткування малих підприємств» для студентів першого (бакалаврського рівня) спеціальності 6.030509 «Облік і оподаткування» денної, заочної та дистанційної форми навчання Автор: Мелень О.В.

2 Обліково-аналітичне забезпечення діяльності малих підприємств / Мелень О.В. / Збірник матеріалів XV-ї міжнародної науково-практичної конференції ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ «ОПТИМУМ – 2020» 4-6 грудня – Харків. 2020 : – С. 82-83

3 Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. Київ:, «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.

4 Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування». М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко. К.: НАСОА, 2019. 506 с.

5 Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. Одеса: Бондаренко М. О., 2018. 305 с.

6 О. Лимешко. Фінансова звітність малого підприємства 2020 URL : <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-finansovayaotchetnost-malogo-predpriyatiya-%E2%80%932020>

7 В. Онищенко. ФОП на загальній системі оподаткування 2020 URL : <https://www.golovbukh.ua/article/7066-fop-na-zagalny-sistem-opodatkuvannya>

8 Ніпорко Н.І. Формування системи обліку на малому підприємстві: управлінський аспект / Ніпорко Н.І.// Журнал Проблеми і перспективи економіки та управління № 1(17) (2020)

9 Суть малого та середнього бізнесу // [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://netstar.mou.su/index/sut_malogo_ta_serednogo_biznesu/0-55

10 Мелень О. В. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності малих підприємств / О. В. Мелень // Дослідження та оптимізація економічних процесів "Оптимум–2019" : тр. 15-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 4-6 грудня 2019 р. / ред. Є. М. Строков ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.]. – Харків : Томенко Ю. І., 2019. – С. 82-84.

11 Мелень О. В. Економічна сутність та місце трудових ресурсів в менеджменті, бух гал терському обліку та звітності підприємств малого середнього та великого бізнесу / О.В.Мелень, Р. О. Побережний, Н. М. Побережна // Вісник національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". Сер. Економічні науки. 2020. №2. С. 49-54

12 Мелень О. В. Оподаткування підприємств малого бізнесу / О.В.Мелень, Наконечна М. С. // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» 31 березня 2021 р. м. Полтава

13 Мелень О. В. Науково-теоретичні та організаційні аспекти організації бухгалтерського обліку та контролю у сфері малого бізнесу України / О.В.Мелень, Т. А. Жадан // Електронне наукове фахове видання "Східна Європа: економіка, бізнес та управління" Випуск 2 (29) 2021 – с. 154-159

Допоміжна література:

14 Мелень О.В. Застосування методів діагностики банкрутства при оцінюванні стану та перспектив розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу України Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку» / Н. М. Побережна, Л. С. Стригуль, О. В. Мелень // Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, – 2018. – Вип. 24. – С. 262-267

15 Мелень О.В. Особливості визначення підходів до діагностики банкрутства підприємств готельно-ресторанного бізнесу / Н. М. Побережна, Л. С. Стригуль, О. В. Мелень // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю "Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі" (7-9 листопада 2018 року). – Кременчук : Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2018. . – С. 142-145

16 Мелень О.В. Вплив фінансових результатів на запас фінансової стійкості підприємства / О.В. Мелень, Г. М.Бережна // Електронне фахове видання «Економіка та суспільство», випуск №15/2018. – с. 867-870

17 Мелень О.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління результатами діяльності підприємств готельного бізнесу / Н. М. Побережна, Л. С. Стригуль, О. В. Мелень // Інфраструктура ринку : електрон. наук.-практ. журн. – 2018. – Вип. 26. – С. 395-402.

18 Мелень О.В. Визначення запасу фінансової стійкості підприємства/ О.В. Мелень, Г. М.Бережна // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : наук. вид. : тези доп. 26-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2018, [16-18 травня 2018 р.] : у 4 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – С. 202.

19 Мелень О. В. Особливості організації обліку власного капіталу підприємств [О.В. Мелень, О.Д. Майструк] // Електронне фахове видання «Інфраструктура ринку», випуск №18/2018. – с. 371-374

20 Побережна Н.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління результатами діяльності підприємств готельного бізнесу [Електронний ресурс] / Н. М. Побережна, Л. С. Стригуль, О. В. Мелень // Інфраструктура ринку : електрон. наук.-практ. журн. – 2018. – Вип. 26. – С. 395-402.

21 Мелень О. В. Прибуток та рентабельність підприємства, резерви їх збільшення / О. В. Мелень, Т. В. Ворожбит // Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали 3-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 26 жовтня 2018 р. – Полтава : ПДАА, 2018. – С. 215-217.

22 Мелень О. В. Загальна оцінка фінансової стійкості підприємства / О. В. Мелень, Л. М. Кисельова // Інновації в обліково-аналітичному забезпеченні та управлінні фінансово-економічною безпекою держави, регіону, суб'єктів господарювання – міждисциплінарний підхід = Innovations in Accounting and Analytical Support and Management of Financial and Economic Security of State, Region, Business Entities – multidisciplinary approach : матеріали 7-ї міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. для здобувачів вищої освіти і молодих науковців, 15 листопада 2018 р. – Харків : ХНУМГ, 2018. – С. 234-236

23 Мелень О. В. Визначення та економічна сутність поняття «фінансові результати» /О. В. Мелень, О. Д. Майструк // Напрями забезпечення сталого економічного розвитку країни: можливості та перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 10 листопада 2018 р. – Київ : ГО "Київський економічний науковий центр", 2018. – С. 101-103.

24 Мелень О. В. Загальні принципи організації обліку та документування операцій із заробітної плати та розрахунків із працюючими /О. В. Мелень, О. А. Потоцька // Науково-виробничий журнал «Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво». Випуск 5/2018 - с. 136 - 141

25 Мелень О. В. Організація контрольного процесу на підприємстві / О. В. Мелень // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : наук. вид. : тези доп. 27-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2019, [15-17 травня 2019 р.] : у 4 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол. – Харків : НТУ "ХПІ", 2019. – С. 272.

26 Мелень О. В. Управління фінансовою стійкістю підприємства / Мелень О. В., В. В. Гулевич // XIII Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів : матеріали конф., 19-22 листопада 2019 р. / ред. Є. І. Сокол ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.]. – Харків : НТУ "ХПІ", 2019. – С. 327-328.

27 Мелень О.В. Ділова активність підприємств готельного господарства як показник їх стійкості та конкурентоздатності / О.В.Мелень, Т.А. Жадан, Т.С. Афоніна // Фаховий науково-практичний журнал «Причорноморські економічні студії». [Електронний ресурс] – Одеса: – Випуск 46/2019. – С. 104-107

28 Мелень О.В. Фінансові результати як показник діяльності підприємства/ О. В. Мелень, К. В. Шилова // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : наук. вид. : тези доп. 28-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2020, [28-30 жовтня 2020 р.] : у 5 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол. – Харків : Планета-Прінт, 2020. – С. 198.

29 Мелень О. В. Ефективність діяльності підприємства та її оцінювання на основі облікового-аналітичних даних / О.В.Мелень, Т. А. Байдіна // Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали 7-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молод. учених та студентів, 19-20 листопада 2020 / гол. ред. Н. О. Пачева ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань : УДПУ, 2020. – С. 136-141.

30 Мелень О. В. Роль фінансової звітності в процесі управління підприємством / О.В.Мелень, А. А. Літвінова // Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 17-19 березня 2021 р. : у 2-х ч. Ч. 1. – Електрон. текст. дані. – Львів, 2021. – С. 403-405.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Управлінський облік	Аналіз діяльності фінансово-кредитних та бюджетних установ
Контроль фінансово-господарської діяльності	Аудит оподаткування суб'єктів господарювання
Облік і звітність в оподаткуванні	Управлінський аудит
Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності	Бюджетування податків і зборів на підприємстві
Економічний аналіз	
Облік у зарубіжних країнах	

Провідний лектор: доц. Мелень О.В.
(посада, звання, ПІБ)

(підпис)